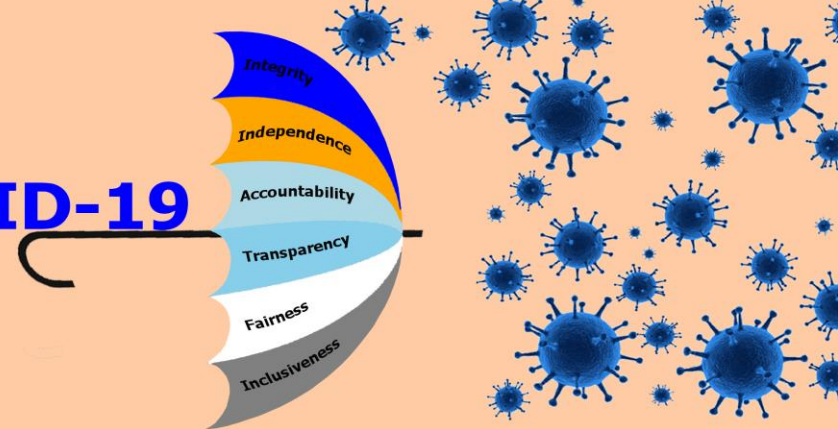

ACC Against COVID-19

အစီအစဉ် (၄၉)

ကျင့်ဝတ်လိုက်နာစေခြင်းဖြင့်
အဂတိလိုက်စားမှုကို တိုက်ဖျက်ခြင်း

ACC Against Covid-19

Prof. Dr. Aung Tun Thet
17-8-2020

ပါမောက္ခ ဒေါက်တာ အောင်ထွန်းသက်
ACC/2020

ကျင့်ဝတ်သည်
အဂတိလိုက်စားမှုကို
တိုက်ဖျက်ရန်အတွက်
အဓိကအဖြေတစ်ခုဖြစ်သည်

ကျင့်ဝတ်ဆိုသည်မှာ မိမိ၏
လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိမှုအရ ပြုလုပ်ခြင်းနှင့်
မိမိ ဘာလုပ်သင့်သည်ဆိုသည်ကို
ခွဲခြားသိရှိခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

Potter Stewart

“Ethics is
knowing the
difference
between
what you
have a right
to do and
what is right
to do.”

-Potter Stewart

#DiscoverRisk

ACC Against Covid-19

Prof. Dr. Aung Tun Thet

အဂတိလိုက်စားမှု

- မိမိအား အပ်နှင်းထားသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာကို ကိုယ်ကျိုးအတွက် အသုံးပြုခြင်း၊
- မရိုးသားသော (သို့မဟုတ်) တရားမဝင်သော ဥပဒေကိုချိုးဖောက်သည့် အပြုအမူများ ပြုလုပ်ခြင်း၊
- လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာရှိသူများ၊

ACC Against Covid-19

Prof. Dr. Aung Tun Thet

အဂတိလိုက်စားမှု

- အဂတိလိုက်စားမှုအား ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် တွေ့ရခြင်း၊
- နိုင်ငံက အဂတိလိုက်စားမှုများလာသည့်အခါ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းမှာလည်း အဂတိလိုက်စားမှုများလာမည်ဖြစ်ခြင်း၊

ACC Against Covid-19

Prof. Dr. Aung Tun Thet

အဂတိလိုက်စားမှု

- ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာ၊ စီးပွားရေးပိုင်းဆိုင်ရာ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ အင်စတီကျူးရှင်းများအပေါ်တွင် အခြေခံနေခြင်း၊
- အခွင့်အရေးနှင့် စိတ်ဆန္ဒရှိခြင်း၊
- လူတိုင်း အဂတိလိုက်စားမှု ကျူးလွန်ခြင်းကြောင့် မိမိသည်လည်း အဂတိလိုက်စားမှုတွင် ပါဝင်လာခြင်း၊

ACC Against Covid-19

Prof. Dr. Aung Tun Thet

အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေး နည်းလမ်းများ

- ဥပဒေရေးရာနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်သော တရားရုံး၊ ပြည်သူ့ရဲနှင့် စာရင်းစစ်များ အပေါ် မူတည်နေခြင်း၊
- အများပြည်သူဆိုင်ရာကဏ္ဍ/အစိုးရကဏ္ဍတွင် တာဝန်ယူမှု တာဝန်ခံမှု ပိုမိုအားကောင်းလာအောင် တွန်းအားပေးဆောင်ရွက်ခြင်း၊

ACC Against Covid-19

Prof. Dr. Aung Tun Thet

အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေး နည်းလမ်းများ

- အဂတိလိုက်စားမှုဖြစ်ပြီးမှ တိုက်ဖျက်ခြင်းထက် မဖြစ်ခင် ကြိုတင်ကာကွယ်သော နည်းလမ်းက ထိရောက်မှု ပို၍ ရှိစေခြင်း၊
- ကနဦးကတည်းက အဂတိလိုက်စားမှုများ မဖြစ်ပွားစေရန် စီမံဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ခြင်း၊
- ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများပြဋ္ဌာန်းခြင်း သက်သက်ဖြင့် လုံလောက်မှုမရှိနိုင်ခြင်း၊

ACC Against Covid-19

Prof. Dr. Aung Tun Thet

အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေး နည်းလမ်းများ

- အဆိုပြုချက် ။ ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်းဖြင့် အဂတိလိုက်စားမှုကို လျော့နည်းစေခြင်း၊
- နိုင်ငံများစွာတို့တွင် ဥပဒေဆိုင်ရာနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အင်စတီကျူးရှင်းများ အားနည်းခြင်း၊
- ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်က အဂတိလိုက်စားမှုကို မကြာခဏကျူးလွန်ခြင်း၊

ACC Against Covid-19

Prof. Dr. Aung Tun Thet

အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေး နည်းလမ်းများ

- တည်ဆဲ ဥပဒေရေးရာနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစိုးရစောင့်ကြည့်လေ့လာရေး အင်စတီကျူးရှင်းများအတွက် အရင်းအမြစ်များထပ်မံဖြည့်ဆည်းခြင်းသည် အဂတိလိုက်စားမှုကို သိသိသာသာ လျော့ကျမသွားစေနိုင်ခြင်း၊
- အဂတိလိုက်စားမှုကို တိုက်ဖျက်ရန် အခြားသောနည်းလမ်းများ လိုအပ်ခြင်း၊
- ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို တစ်ဦးချင်းတစ်ယောက်ချင်းစီ၏ အဆင့်မှနေ၍ စတင်လုပ်ဆောင်ရမည်ဖြစ်ခြင်း၊

ACC Against Covid-19

Prof. Dr. Aung Tun Thet

အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေး နည်းလမ်းများ

- တာဝန်ရှိသူများအနေဖြင့် အဂတိလိုက်စားမှုနှင့် မငြိစွန်းအောင် သတိပြု၍ စီမံဆုံးဖြတ်ရန် လိုအပ်ခြင်း၊
- အဂတိလိုက်စားမှုသည် အတွင်းမှနေ၍ လှိုက်စားမှုဖြစ်ခြင်း၊
- ဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်းများ ပြဋ္ဌာန်းခြင်းကိုသာ အားမပြုရန်၊
- တစ်ဦးချင်းစီ၏ ကိုယ်တိုင် အဆုံးအဖြတ်ဖြင့်သာ အဂတိလိုက်စားမှုကို ရှောင်ကြဉ်စေရန်၊

ACC Against Covid-19

Prof. Dr. Aung Tun Thet

ကျင့်ဝတ်

- အမှား (သို့မဟုတ်) အမှန်ကို သိရှိခြင်း၊
- တစ်ဦးချင်း တစ်ယောက်ချင်းစီတွင် အကျင့်စာရိတ္တ၊ အလေ့အထနှင့် နေထိုင်ပြုမူဆောင်ရွက်ပုံများရှိခြင်း၊
- မိမိတို့အနေဖြင့် မည်ကဲ့သို့ ပြုမူဆောင်ရွက်ရမည်ကို သိရှိခြင်း၊

ACC Against Covid-19

Prof. Dr. Aung Tun Thet

ကျင့်ဝတ်

- မိမိတို့ မည်ကဲ့သို့ ကျင့်ကြံနေထိုင်ရမည်ကို သိရှိခြင်း၊
- မိမိတို့သည် မည်သူဖြစ်သည်၊ မည်သည့်အတွက် ရပ်တည်သည်ဆိုသည့် အတွေးအမြင်မှန်ကို သိရှိခြင်း၊
- အသိပညာနှင့် အသိတရားရှိသောသူများဖြစ်အောင် ပြုစုပျိုးထောင်ပေးရန်၊

ကျင့်ဝတ်တိုးတက်လာမှု

- အဆင့် (၃) ဆင့် မှာ -

- (၁) တစ်ဦးချင်း တစ်ယောက်ချင်း

- (၂) အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာရှင်

- (၃) လူမှုအဖွဲ့အစည်း

ACC Against Covid-19

Prof. Dr. Aung Tun Thet

တစ်ဦးချင်း တစ်ယောက်ချင်းအဆင့်

- အထူးသဖြင့် လူငယ်များကြားတွင် စည်းကမ်းရှိရန် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခြင်း၊
- သင်ကြားပြသနိုင်သည့် စွမ်းရည်ရှိခြင်း၊
- သဘောထားအမြင်များကို ပြောင်းလဲခြင်း၊

ACC Against Covid-19

Prof. Dr. Aung Tun Thet

တစ်ဦးချင်း တစ်ယောက်ချင်းအဆင့်

- ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေး၊ လူမှုဝန်းကျင်တို့ အဝင်အောင် ပြုလုပ်ခြင်း၊
- အပြုအမူဆိုင်ရာ ရွေးချယ်မှုများပြုလုပ်ခြင်း၊

ACC Against Covid-19

Prof. Dr. Aung Tun Thet

တစ်ဦးချင်း တစ်ယောက်ချင်းအဆင့်

သက်ဆိုင်ရာနယ်ပယ်များ	ဖြစ်ပေါ်လာမည့်အကျိုးဆက်များ
ဖြောင့်မတ်တည်ကြည်မှု	ကတိသစ္စာပြုခြင်း၊ သစ္စာစောင့်သိခြင်း၊ ရိုးသားမှုကင်းမဲ့ခြင်း၊ ယုံကြည်မှုကိုချိုးဖောက်ခြင်း၊ လိမ်လည်ခြင်း၊
အကျင့်စာရိတ္တ	ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေး၊ မာန်မာနထောင်လွှားမှု၊ ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာအကျင့်စရိုက်၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆိုင်ရာ အမြတ်ထုတ်မှု၊ တည်ကြည် မှန်ကန်ခြင်း၊ သတိတရားရှိခြင်း၊
တစ်ဦးချင်း တစ်ယောက်ချင်း၏ စံတန်ဖိုး	ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆိုင်ရာ ကိုယ်ကျင့်တရား မရှိခြင်း၊ မိသားစု၏ ပြုစုပျိုးထောင်မှုပုံစံ၊
လူ့အသိုက်အဝန်း၏ ဩဇာလွှမ်းမိုးမှု	အဂတိလိုက်စားမှု၊ အလိုလောဘကြီးမှု၊ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် အပေါင်းအဖော်အပေါ် ဩဇာလွှမ်းမိုးမှု၊ ကြီးပြင်းလာမှု၊ ငွေကြေး အမြောက်အများစုဆောင်းမှု၊ လာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှု၊ ငွေရလွယ်မှု၊ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု၊

ပညာရှင်အဆင့်

- သင့်လျော်သော၊ မျှတသော လုပ်အားခပေးခြင်း၊
- ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ သင်တန်းပေးခြင်း၊
- အတွေ့အကြုံရှိ ဝါရင့်ပညာရှင်များထံမှ စံနမူနာတုယူခြင်း၊
- အပြန်အလှန်ယုံကြည်မှုရှိသည့် အသိုက်အဝန်းဖြစ်လာစေရန်အတွက် ဖန်တီးပုံဖော်ခြင်း၊

ACC Against Covid-19

Prof. Dr. Aung Tun Thet

ပညာရှင်အဆင့်

- အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်စံနှုန်းများကို အခါအားလျော်စွာပြင်ဆင်ရန်၊
- ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် ကျင့်ဝတ်စံနှုန်းများဖြစ်လာစေရန်၊
- ကန့်သတ်တားမြစ်ချက်များ သက်သက်မဖြစ်စေရန်၊

ACC Against Covid-19

Prof. Dr. Aung Tun Thet

ပညာရှင်အဆင့်

- အမှုအကျင့်ဆိုင်ရာ စံစနစ်ထားရှိရန် လိုအပ်ခြင်း၊
- ကျွမ်းကျင်သူများနှင့် သာမန်လူများအကြား ဆက်ဆံရေးကောင်းမွန်စေခြင်း၊
- ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်းများ သတ်မှတ်ခြင်း၊
- ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ စံနှုန်းများနှင့် ဖြောင့်မတ်တည်ကြည်မှုရှိရန် လိုအပ်ခြင်း၊

ACC Against Covid-19

Prof. Dr. Aung Tun Thet

လူမှုအဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အဆင့်

- ဝန်ထမ်းများ၏ စားဝတ်နေရေး အခြေအနေကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုအပ်ခြင်း၊
- လူမှုအဖွဲ့အစည်း၏ သဘောထားအမြင်ကို ပြောင်းလဲရန်၊
- လူငယ်များတွင် ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ စံတန်ဖိုးများ ကိန်းအောင်းလာအောင် (အထူးသဖြင့် မိသားစုမှတစ်ဆင့်) ဆောင်ရွက်ပေးရန်၊

ACC Against Covid-19

Prof. Dr. Aung Tun Thet

အဂတိလိုက်စားမှုကို တိုက်ဖျက်ခြင်း

- အရေးယူအပြစ်ပေးခြင်း၊
- ဖြောင့်မတ်စွာပြုမူရန် လိုအပ်ကြောင်း သိရှိစေခြင်း၊
- ပျော်ရွှင်မှု၊ သာယာဝပြောမှု၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သိနားလည်စေခြင်း၊
- ငွေတစ်ခုတည်းဖြင့် လိုအပ်ချက်အားလုံးကို မဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ခြင်း

ACC Against Covid-19

Prof. Dr. Aung Tun Thet

အဂတိလိုက်စားမှုကို တိုက်ဖျက်ခြင်း

- ဝန်ထမ်းများအား ထိုက်တန်သည့် လုပ်အားခပေးရန် လိုအပ်ခြင်း၊
- ဝန်ထမ်းတိုင်း ထားရှိအပ်သည့် စံများ၊ စိတ်ထားများနှင့် ကျင့်ဝတ်များကို မွေးမြူရန်၊

ACC Against Covid-19

Prof. Dr. Aung Tun Thet

ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ တာဝန်များ

- တစ်ဦးချင်း တစ်ယောက်ချင်းစီ၏ အတွင်းသန္တာန်မှစ၍ ပြုပြင်ရန်၊
- ဒုတိယလိုအပ်ချက်မှာ လူမှုရေးဆိုင်ရာစံနှုန်းများ သို့မဟုတ် စိတ်ခံစားမှု သွင်ပြင်လက္ခဏာများ၊

ACC Against Covid-19

Prof. Dr. Aung Tun Thet

အဂတိလိုက်စားမှုကို ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းခြင်း

- လက်ရှိစနစ်များ၊ မူဝါဒများထက် ပိုမို သာလွန်အောင် နက်နက်နဲနဲ ဆောင်ရွက်ရန်၊
- တစ်ဦး တစ်ယောက်ချင်းစီ၏ အတွေးအမြင်များ လုံးဝပြောင်းလဲသွားစေရန်၊
- တစ်ဦးချင်း တစ်ယောက်ချင်းစီမှ စတင်ရန်၊

ACC Against Covid-19

Prof. Dr. Aung Tun Thet

အဂတိလိုက်စားမှုကို ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းခြင်း

- တစ်ဦးတစ်ယောက်၊ တစ်ဖွဲ့တည်းဖြင့် ဖြေရှင်း၍ မရနိုင်၊
- စနစ်တစ်ခုအား မြေလှန်ပစ်မှသာလျှင် အောင်မြင်လာမည်ဖြစ်ခြင်း၊
- တင်းကြပ်သော ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများ ချမှတ်ခြင်းအပြင် ရေရှည်ဆောင်ရွက်သွားရမည့် လုပ်ငန်းဖြစ်သည်။

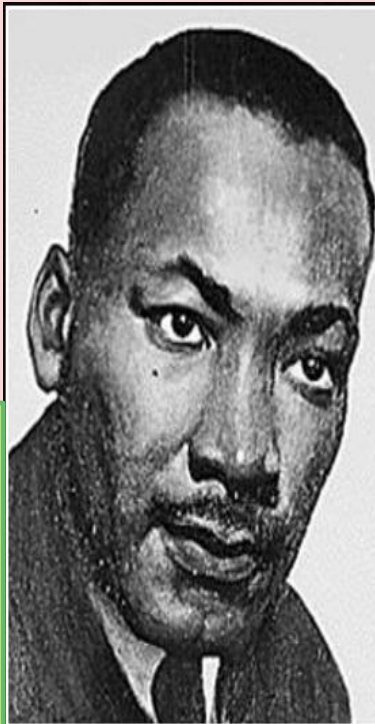

ACC Against Covid-19

Prof. Dr. Aung Tun Thet

“ မှန်တာကို လုပ်ဖို့အတွက်
ဘယ်အချိန်မဆို
အချိန်ကောင်းပါပဲ ”

Martin Luther King

The time is always right to do what
is right.

— Martin Luther King —

AZ QUOTES

ACC Against Covid-19

Prof. Dr. Aung Tun Thet